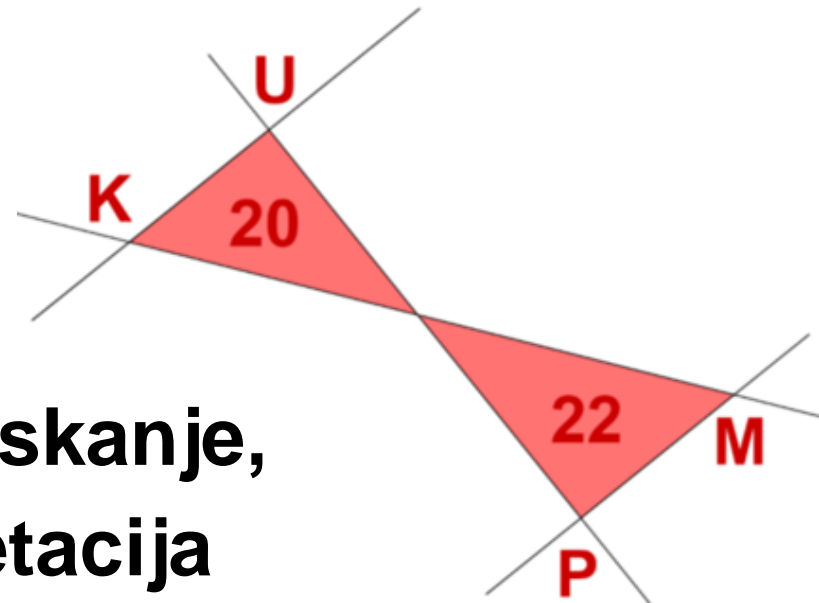

Zlato prihodnosti - iskanje, obdelava in interpretacija

mag. Apolonija Jerko, Zavod RS za šolstvo

mag. Radovan Krajnc, Zavod RS za šolstvo

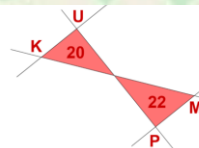
KUPM 2022, 25. 4. 2022

Podjetja v Sloveniji so napletla in nakvačkala
za več kot 37 milijonov evrov nogavic.

Vir: SURS, 2020

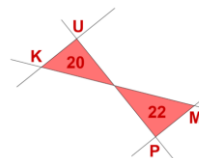
Podatkovna pismenost

Podatkovna pismenost je veščina kritičnega iskanja, razumevanja, vrednotenja in uporabe **podatkov** pri reševanju problemov. Prispeva k bolj učinkovitemu delovanju posameznika na različnih področjih, kjer je potrebno kritično presojanje podatkovnih osnov predstavljenih vsebin, v znanosti, pri izobraževanju in v vsakdanjem življenju.

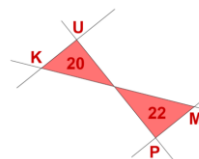
vir: Wikipedia

Informacijska pismenost (DigComp 2.1) - iskanje, vrednotenje in obdelava podatkov

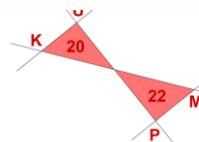

Matematična pismenost je zmožnost posameznika, da na osnovi matematičnega mišljenja in matematičnega znanja:

- zmore uporabljati matematične pojme, postopke in orodja v različno strukturiranih okoljih;
- analizira, utemeljuje in učinkovito sporoča svoje zamisli in rezultate pri oblikovanju, reševanju in interpretaciji matematičnih problemov v različno strukturiranih okoljih;
- zaznava in se zaveda vloge matematike v vsakdanjem in poklicnem življenju, jo povezuje z drugimi področji in sprejema odgovorne odločitve na osnovi matematičnega znanja ter je pripravljen sprejemati in soustvarjati zanj nova matematična spoznanja.

Podjetnostna kompetenca, npr. vključevanje virov

Učni načrti vsebujejo cilje in standarde povezane z iskanjem in obdelavo podatkov

Matematika v osnovni šoli:

Učenec:

- kritično razmišljajo o orodjih za zbiranje, urejanje in prikazovanje podatkov,
- pozna in uporablja načine zbiranja, strukturiranja in predstavljanja podatkov,
- načrtuje in izvede statistično raziskavo, rezultate kritično analizira in jih predstavi na najustreznejši način,
- se kritično opredeli do interpretiranih podatkov,
- uporablja informacijsko-komunikacijsko tehnologijo pri reševanju problemov,
- kritično vrednoti informacije na spletu in drugje.

Informatika:

- Razložijo namen računalniške obdelave podatkov in opredelijo lastnosti, ki določajo kakovostno računalniško obdelavo podatkov.
- se odločijo med obdelavo podatkov s preglednico in podatkovno bazo, svojo odločitev zagovarjajo in ovrednotijo,
- poznajo temeljne oblike grafikonov, opredelijo njihove last

Biologija

- Zmožnost za uporabo sodobne tehnologije, iskanje in obdelavo podatkov in ekstrakcijo informacij; zaporedje meritev (opazovanje) – podatek, rezultat – informacija

Matematika v gimnaziji:

Dijaki:

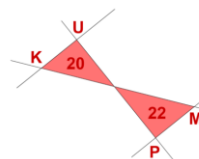
- berejo, izdelajo in interpretirajo statistične diagrame,
- razvijajo kritični odnos do interpretacije rezultatov,
- poznajo in uporabljajo različne načine povzemanja podatkov,
- izberejo primeren način povzemanja podatkov glede na vrsto podatkov,
- uporabijo znanje o delu s podatki v celovitem postopku empiričnega preiskovanja (izberejo temo, postavijo preiskovalno vprašanje, zberejo podatke, jih uredijo in strukturirajo, analizirajo, prikažejo in interpretirajo rezultate).

Kako vključiti podatkovno pismenost v pouk?

Izbira ciljev in aktualnih/avtentičnih primerov (podatkov).

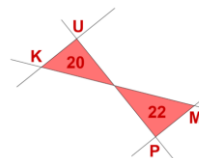
Pridobivanje podatkov, priprava na obdelavo in pripraviti zgodbe/dejavnosti za učence

Stari ste 20 let, ste moškega spola in imate karto za 3. razred na ladji Titanik na relaciji Southampton-New York.

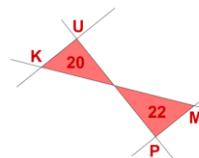
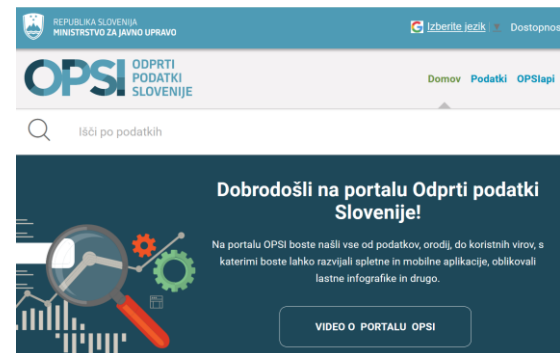
Kakšna bi bila verjetnost, da boste preživeli trk z ledeno goro, če bi bili na ladji daljnega 15. aprila 1912?

Kako do podatkov?

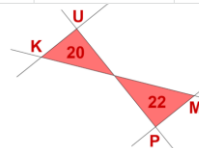
- OPSI: [Odprti podatki Slovenije](#)
  - Statistični urad Slovenije: <https://www.stat.si/statweb>
  - Gurs: <https://www.e-prostor.gov.si/>
  - ARSO: <https://www.arso.gov.si/>
  - Ajpes: <https://www.ajpes.si/prs/>
  - NIJZ: <https://www.nijz.si/>
  - [Piso](#) in [iObčina](#)
- Evropske odprte baze: <https://data.europa.eu/en>
- Evropski statistični podatki: <https://ec.europa.eu/eurostat>
- Angleške odprte baze: <https://data.gov.uk/>
- Znanstveni odprti podatki iz Cerna: <https://opendata.cern.ch/>
- Komercialni produkt na svetovnem nivoju: <https://www.opendatasoft.com/>
- Odprte baze pripravljene za obdelavo z UI: <https://www.kaggle.com/datasets>
- Seznam svetovnih javnih baz podatkov: <http://www.loadb.org/>
- Svetovna banka: <https://data.worldbank.org/>
- <http://dataportals.org/>
- Odprti podatki ZDA: <https://www.data.gov/>
- Odprti podatki za razne projekte: <https://data.world/datasets/fruits>

Priprava podatkov za obdelavo

- Izberemo orodje za dostop in obdelavo (PX-Win, Excel, ...).
- Pripravimo podatke (izbrišemo nepotrebne podatke).
- Združimo morebitne povezane podatke iz različnih baz.
- Shranimo podatke v ustreznem formatu

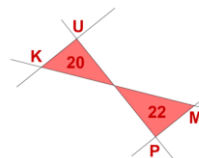
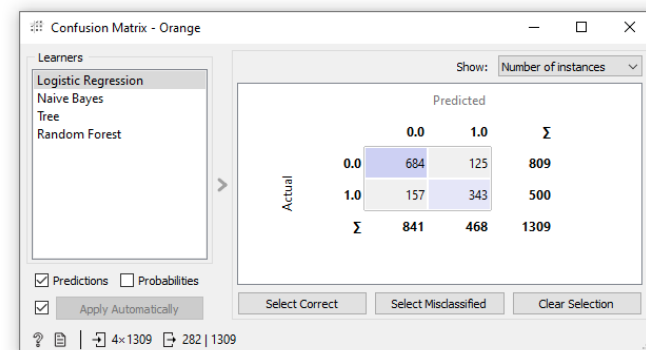
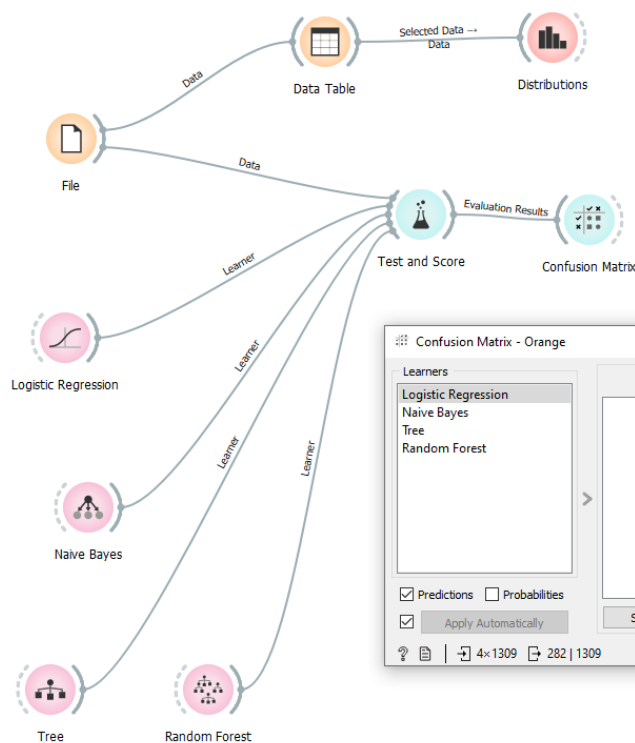
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1	pclass	survivec	name	sex	age	sibsp	parch	ticket	fare	cabin	embarcec	boat	body	home.dest
2	1	1	Allen, Miss. Elisabeth Walton	female	29	0	0	24160	2,113,375	B5	S	2		St Louis, MO
3	1	1	Allison, Master. Hudson Trevor	male	0.916	1	2	113781	1,515,500	C22 C26	S		11	Montreal, PQ / Chesterville, ON
4	1	0	Allison, Miss. Helen Loraine	female	2	1	2	113781	1,515,500	C22 C26	S			Montreal, PQ / Chesterville, ON
5	1	0	Allison, Mr. Hudson Joshua Creighton	male	30	1	2	113781	1,515,500	C22 C26	S		135	Montreal, PQ / Chesterville, ON
6	1	0	Allison, Mrs. Hudson J C (Bessie Waldo Daniels)	female	25	1	2	113781	1,515,500	C22 C26	S			Montreal, PQ / Chesterville, ON
7	1	1	Anderson, Mr. Harry	male	48	0	0	19952	265,500	E12	S		3	New York, NY
8	1	1	Andrews, Miss. Kornelia Theodosia	female	63	1	0	13502	779,583	D7	S		10	Hudson, NY
9	1	0	Andrews, Mr. Thomas Jr	male	39	0	0	112050	0.0000	A36	S			Belfast, NI
10	1	1	Appleton, Mrs. Edward Dale (Charlotte Lamson)	female	53	2	0	11769	514,792	C101	S	D		Bayside, Queens, NY
11	1	0	Artagaveytia, Mr. Ramon	male	71	0	0	PC 17609	495,042		C		22	Montevideo, Uruguay
12	1	0	Astor, Col. John Jacob	male	47	1	0	PC 17757	2,275,250	C62 C64	C		124	New York, NY
13	1	1	Astor, Mrs. John Jacob (Madeleine Talmadge Force)	female	18	1	0	PC 17757	2,275,250	C62 C64	C		4	New York, NY
14	1	1	Aubart, Mme. Leontine Pauline	female	24	0	0	PC 17477	693,000	B35	C		9	Paris, France
15	1	1	Barber, Miss. Ellen "Nellie"	female	26	0	0	19877	788,500		S		6	
16	1	1	Barkworth, Mr. Algernon Henry Wilson	male	80	0	0	27042	300,000	A23	S	B		Hessle, Yorks
17	1	0	Baumann, Mr. John D	male		0	0	PC 17318	259,250		S			New York, NY
18	1	0	Baxter, Mr. Quigg Edmond	male	24	0	1	PC 17558	2,475,208	B58 B60	C			Montreal, PQ
19	1	1	Baxter, Mrs. James (Helene DeLaudeniere Chaput)	female	50	0	1	PC 17558	2,475,208	B58 B60	C		6	Montreal, PQ
20	1	1	Bazzani, Miss. Albina	female	32	0	0	11813	762,917	D15	C		8	
21	1	0	Beattie, Mr. Thomson	male	36	0	0	13050	752,417	C6	C	A		Winnipeg, MN
22	1	1	Beckwith, Mr. Richard Leonard	male	37	1	1	11751	525,542	D35	S		5	New York, NY
23	1	1	Beckwith, Mrs. Richard Leonard (Sallie Monypeny)	female	47	1	1	11751	525,542	D35	S		5	New York, NY
24	1	1	Behr, Mr. Karl Howell	male	26	0	0	111369	300,000	C148	C		5	New York, NY

Obdelava podatkov

- Statistična obdelava,
- Iskanje vzorcev, pravil,
- Strojno učenje

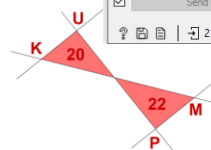
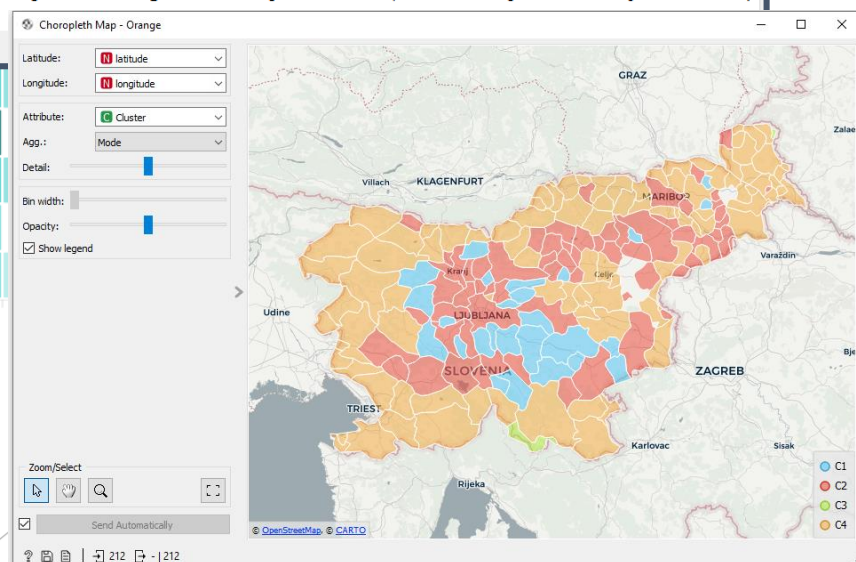
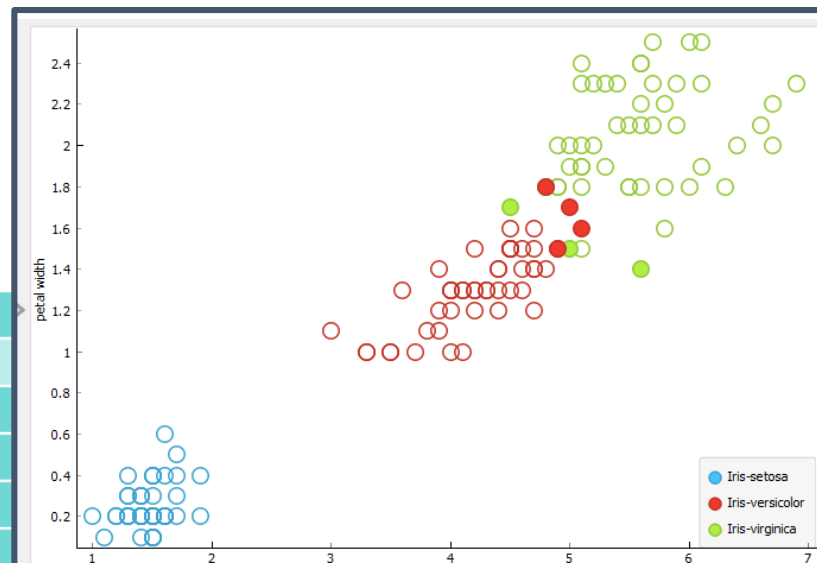
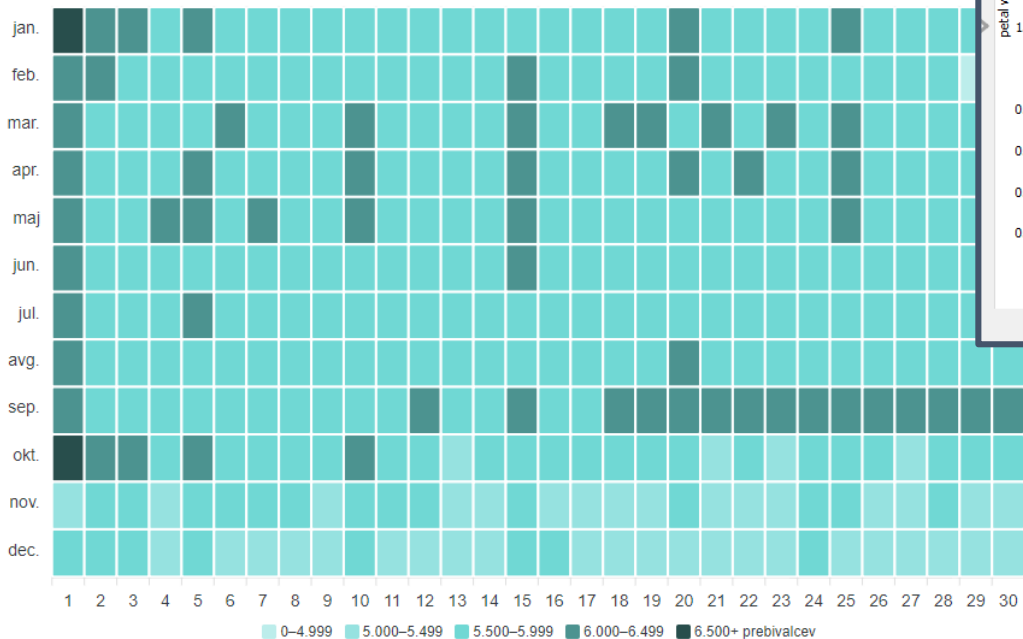
Orodja: Excel, Orange, Tableau

Prikazovanje podatkov in najdenih pomenov

- grafi,
- animacije,

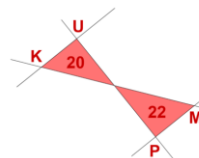
Število prebivalcev Slovenije, rojenih na isti dan

Katera znanja in veščine potrebuje učitelj?

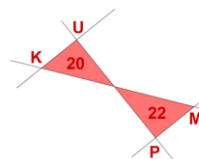
- pozna različne vrste podatkov in ve, kdaj jih uporabiti
- pozna različna orodja za obdelavo in vizualizacijo podatkov
- zna oceniti točnost podatkov in jih spremeniti v uporabne informacije
- etično odgovorno sprejema odločitve, ki izhajajo podatkov

Kako do znanja?

- Seminar Razvijanje podatkovne pismenosti v Katisu

 <p>Upravljanje podatkov</p> <p>Izdelava načrta odpiranja podatkov</p> <p>Naslednji termin: /</p>	 <p>Upravljanje podatkov</p> <p>Od vprašalnikov do vsebin za odločanje</p> <p>Naslednji termin: /</p>	 <p>Upravljanje podatkov</p> <p>Osnovne statistične metode za potrebe podatkovne analitike</p> <p>Naslednji termin: /</p>
 <p>Upravljanje podatkov</p> <p>Podatkovna analitika</p> <p>Naslednji termin: /</p>	 <p>Upravljanje podatkov</p> <p>Podatkovna pismenost – podatki dajejo moč</p> <p>Naslednji termin: /</p>	 <p>Upravljanje podatkov</p> <p>Upravljanje podatkov javnega sektorja, odprti podatki in portal OPSI</p> <p>Naslednji termin: /</p>
 <p>Upravljanje podatkov</p> <p>Uvod v rudarjenje besedil</p>	 <p>Upravljanje podatkov</p> <p>Zbiranje podatkov s spletnimi anketnimi vprašalniki</p>	 <p>Upravljanje podatkov</p> <p>Znanost o podatkih za začetnike</p>

Viri

Carretero, S., Vuorikari, R. in Punie, Y. (2017). *Okvir digitalnih kompetenc za državljane: osem ravni doseganja kompetenc in primeri rabe: DigComp 2.1*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Polšak, A. (Ur.). (2019). *EntreComp: okvir podjetnostne kompetence*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/digitalnknjiznica/Entrecomp/>

Statistični urad RS. www.stat.si

Vilhar, B. (2008). *Učni načrt, Biologija: gimnazija: splošna gimnazija: obvezni predmet (210 ur), izbirni predmet (35, 70, 105 ur), matura (105 + 35 ur)*. Ministrstvo za šolstvo in šport; Zavod RS za šolstvo.

http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/ss/programi/2008/Gimnazije/UN_BIOLOGIJA_gimn.pdf

Wechtersbach, R., Batagelj, V. in Krapež, A. (2008). *Učni načrt, Informatika: gimnazija: splošna, klasična, strokovna gimnazija: obvezni predmet (70 ur), izbirni predmet (210 ur), matura (70 + 210 ur)*. Ministrstvo za šolstvo in šport; Zavod RS za šolstvo.

http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/ss/programi/2008/Gimnazije/UN_INFORMATIKA_gimn.pdf

Wikipedija. https://sl.wikipedia.org/wiki/Podatkovna_pismenost

Žakelj, A., Bon Klanjšček, M., Jerman, M., Kmetič, S., Repolusk, S. in Ruter, A. (2008). *Učni načrt, Matematika: gimnazija: splošna, klasična in strokovna gimnazija: obvezni predmet in matura (560 ur)* (p. 47). Ministrstvo za šolstvo in šport; Zavod RS za šolstvo.

http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/ss/programi/2008/Gimnazije/UN_MATEMATIKA_gimn.pdf

Žakelj, A. (2009). *Učni načrt, Matematika: osnovna šola*. Ministrstvo za šolstvo in šport; Zavod RS za šolstvo.

http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Matematika_obvezni.pdf

